

Gezamenlijk advies

Wijziging Vlarem I en II, Vlarebo en Vlarema

Advies over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van Vlarem I en II, Vlarebo en Vlarema

---

Datum van goedkeuring Minaraad	20 februari 2014
Datum van goedkeuring SERV	24 februari 2014
Volgnummer	2014 005
Coördinator	Edward Van Keer, edward.van.keer@minaraad.be
Co-auteur	Dirk Uyttendaele, dirk.uyttendaele@minaraad.be
Contactpersoon SERV	Annick Lamote, alamote@serv.be

Inhoud	
Krachtlijnen	3
Procesbeschrijving	5
Dossierbeschrijving	6
Aanbevelingen	9
1 Wijzigingen uit het voorontwerp van besluit van 20 december 2013	9
1.1 Preventie en hergebruik	9
1.2 Kostenefficiënter afval ophalen	11
1.3 Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.....	12
1.4 Varia	13
2 Uit het voorontwerp gelichte hoofdstukken en artikelen	14
2.1 Wijzigingen aan het normenkader van VLAREM II, VLAREBO en VLAREMA	14
2.2 Invoering van een kwaliteitsgarantiesysteem voor organisch-biologische afvalstoffen.....	16
2.3 Invoering en werking van een sloopbeheerorganisatie	17
3 Aanbeveling inzake dit adviesproces	14
Referentielijst	19

Krachtlijnen

Wijzigingen bij voorontwerp van besluit van 20 december 2013

De Raden gaan in grote lijnen akkoord met de voorgestelde wijzigingen in het voorontwerp van besluit.

De Raden wijzen nogmaals op hun eerdere vraag van september 2011 om snel werk te maken van de implementatie van beleidsmaatregelen inzake preventie en hergebruik. Ze vinden de wettelijke invoering van hergebruikscriteria in de handel positief, maar vragen om voldoende handhaving bij alle actoren die hergebruik realiseren. Daarnaast stellen de Raden ook acties voor om het toepassen van de hergebruikscriteria bij verkoop van tweedehands EEA tussen particulieren onderling aan te moedigen. De Raden stellen ook voor om de mate van hergebruik te monitoren.

De Raden gaan akkoord met de voorstellen die tot een kostenefficiënter ophalen van afval zullen leiden, maar vinden het voor inzameling in het kader van een collectief plan wel belangrijk dat inzamelrecipiënten indien mogelijk onder toezicht staan.

De Raden vragen om de aanvaardingsplichten snel in de praktijk om te zetten en vragen om in de toekomst verder deze aanvaardingsplichten te verruimen tot een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Uit het voorontwerp gelichte hoofdstukken en artikelen

De Raden zijn voorstander om proactief om advies gevraagd te worden, op het moment waarop nog geen volledige duidelijkheid is over de problematiek of wanneer het beleid nog in ontwikkeling is. In voorliggende adviesvraag is dat niet het geval.

De Raden onderschrijven het principe van een gemeenschappelijk normenkader van minerale afvalstoffen, van uitgegraven bodem voor het vrij gebruik als bodem en voor het gebruik als bouwstof / bouwkundig bodemgebruik. Zij vragen rechtszekerheid en een zo eenduidig mogelijke beoordeling. Maar zij stellen vast dat er op heden onvoldoende draagvlak bij het middenveld bestaat om er nu al, in het kader van het voorliggende besluit, een juridische basis aan te bezorgen.

De Raden situeren het kwaliteitsgarantiesysteem voor organisch-biologische afvalstoffen in het licht van het behoud van de kwaliteit van compost en digestaat in Vlaanderen. De Raden ondersteunen de voorliggende aanpassing, maar vinden dat het systeem moet werken tegen een aanvaardbare kost. Ze benadrukken dat een kwaliteitsorganisatie nodig is en aanvaarden dat VLACO die taak verder zet. De Raden vinden dat meerdere certificeringsinstellingen voordelen hebben omdat deze instellingen

dan scherp blijven in hun werking. De Raden vragen ook dat een mogelijke “rechter en partij”-situatie binnen VLACO wordt voorkomen.

De Raden sluiten zich principieel aan bij het voorstel voor het invoeren van en de regels voor de werking van een sloopbeheersorganisatie.

Procesbeschrijving

Datum adviesvragen	20 december 2013 en 14 januari 2014
Naam adviesvrager + functie	Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
Rechtsgrond van de adviesvraag	DABM, art.11.2.1, 6°
Adviestermijn	Niet bepaald, dus 30 dagen na ontvangst van de 2de adviesvraag (ontvangen op 16 januari 2014)
Samenwerking	Gezamenlijk advies Minaraad SERV
Overlegcommissie	Werkcommissie Milieuhygiëne
Vergaderingen: soort + datum	Werkcommissies 16 januari 2014, 29 januari 2014 en 6 februari 2014, schriftelijke procedure 11-13 februari 2014, werkcommissie 18 februari 2014

Minaraad en SERV ontvingen op 2 januari 2014 een adviesvraag over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning, het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalstromen en afvalstoffen.

Minaraad en SERV ontvingen op 16 januari 2014 een bijkomende vraag van de Minister om het maatschappelijk draagvlak af te toetsen over enkele mogelijke bijkomende wijzigingen, die voorgesteld werden door de OVAM maar (nog) niet weerhouden zijn in het voorontwerp van besluit. Het gaat over hoofdstukken en artikelen m.b.t. het normeringskader voor stortplaatsen en grondstoffen, VLACO en TRACIMAT.

Er werd gevraagd om deze twee adviesvragen gezamenlijk te behandelen. Er werd geen adviestertermijn gesteld.

Dossierbeschrijving

[1] De in het voorontwerp van besluit voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op:

- de omzetting van de herziening van de richtlijn afgedankte EEA, waaronder:
  - (1) de implementatie van de hergebruikscriteria voor AEEA¹ en annex VI van de richtlijn 2012/19/EU;
  - (2) een aantal bijkomende verplichtingen aan de houder die grensoverschrijdend transport organiseert;
- de wijziging van de uitzonderingspositie van kringloopcentra met betrekking tot de inzameling;
- de omzetting van de normen voor monolithisch afval voor stortplaatsen van categorie 2 en voor stortplaatsen voor niet-gevaarlijke afvalstoffen en de vervanging van de normen voor monolithisch afval voor stortplaatsen voor gevaarlijke afvalstoffen;
- de grootte van de stenen in de bodem bij de opvulling van groeven;
- het verruimen van de toepasbaarheid van de term grondstofverklaring;
- het aanpassen van de inhoud van de tabel voor het gebruik van grondstoffen als bouwstof;
- het toevoegen van een algemene bepaling die verzekert dat producten die onderworpen zijn aan een collectief plan eigen inzamelsystemen kunnen opzetten;
- de wijziging van hoofdstuk 3 “uitgebreide producentenverantwoordelijkheid” naar aanleiding van de lopende discussies over zorgplicht van de gemeente versus privé-initiatieven;
- een wijziging in het artikel rond de verwerking van de met toepassing van de aanvaardingsplicht ingezamelde afvalbanden;
- het afschaffen van de aanvaardingsplicht van oude en vervallen geneesmiddelen. De bestaande selectieve inzameling wordt verder gezet onder het instrument “collectief plan”;

---

¹ (A)EEA: (Afgedankte) elektrische en elektronische apparaten

- het afschaffen van de aanvaardingsplicht van drukwerkafval met het behoud van de stickeractie tegen ongewenste reclamebladen en regionale pers;
- het vastleggen van een samenwerkingsverband tussen kringloopcentra en lokale besturen;
- het beheer van nutsleidingen die buiten dienst worden gesteld of worden vervangen;
- uitzondering voor de afgifte van bedrijfsafvalstoffen die vergelijkbaar zijn met huishoudelijke afvalstoffen, aan inzamelaars, handelaars of makelaars zonder afgiftebewijs;
- afvoer van een containerpark van niet-gevaarlijk afval zonder identificatienummer;
- het verplicht gebruik van een elektronische registratietoepassing;
- een aantal kleine redactionele of inhoudelijke aanpassingen of verduidelijkingen.

Het dossier bestond uit:

- voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van Vlarem I en II, Vlarebo en Vlarema;
- de nota aan de Vlaamse Regering m.b.t. het voorontwerp
- de goedkeuring van de Inspectie van Financiën

[2] De uit het voorontwerp van besluit gelichte hoofdstukken en artikelen hebben betrekking op VLAREM II, VLAREBO en VLAREMA:

- VLAREM II: het aanpassen van de normen van organisch parameters voor het storten van afvalstoffen op stortplaatsen voor inert afval;
- VLAREBO en VLAREMA: de aanpassing van de gebruikskaders voor grondstoffen; het invoeren van definities en eenduidige termen; een kwaliteitssystem voor organisch-biologische afvalstoffen; het aanpassen van voorwaarden voor niet-vormgegeven en vormgegeven bouwstof en de invoering en werking van een sloopbeheerorganisatie.

Het dossier bestond uit:

- voorstel tot wijziging VLAREM II – VLAREBO – VLAREMA m.b.t. normeringskader stortplaatsen en grondstoffen, Vlaco en Tracimat, met 5 bijlagen;
- voorstel wijziging NOTA VLAREM II – VLAREBO – VLAREMA m.b.t. normeringskader stortplaatsen en grondstoffen, Vlaco en Tracimat.

Tijdens de adviseringsprocedure werd ook een toelichting georganiseerd over het gemeenschappelijk normeringskader met een vertegenwoordiger van de OVAM².

---

² DEBAENE Luc, afdeling afval-en materialenbeheer OVAM, Toelichting bij VLAREMA 4Bis omtrent het Gemeenschappelijk normeringskader, 31 januari 2014.

Aanbevelingen

1 Wijzigingen uit het voorontwerp van besluit van 20 december 2013

- [3] **In grote lijnen akkoord met voorgestelde wijzigingen.** De Minaraad en de SERV namen kennis van de adviesvraag betreffende het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 tot wijziging van Vlarem I en II, Vlarebo en Vlarema op verschillende punten.

De Raden zijn er tevreden over dat het materialenbeleid zo verder vorm krijgt. Zoals de Raden al eerder aangaven³, is dit belangrijk om de verdere vergroening van de economie te bewerkstelligen. De Raden gaan in grote lijnen akkoord met de voorgestelde wijzigingen. In de onderstaande alinea's doen de Raden nog een aantal concrete aanbevelingen die bij de voorgestelde wijzigingen aansluiten.

1.1 Preventie en hergebruik

- [4] **Aanbevelingen inzake de hergebruikscriteria.** De Raden zijn er tevreden over dat, tegelijk met de omzetting van de herziene AEEA-richtlijn, ook de hergebruikscriteria voor AEEA in de wetgeving zullen geïmplementeerd worden en dat deze niet alleen zullen gelden voor het Vlaams hergebruik van gebruikte EEA, maar ook voor gebruikte EEA die met het oog op hergebruik vanuit Vlaanderen grensoverschrijdend worden overgebracht. Dit sluit immers aan bij de gezamenlijke adviezen van Minaraad en SERV van januari 2010 en van februari 2011⁴ waarin de Raden herhaalden dat zij het belang van energie-efficiëntie in de afvalbeheerhiërarchie - over de hele keten beschouwd - onderschrijven.

Anderzijds wijzen de Raden erop dat bij de toepassing van hergebruikscriteria de ondersteuning van hergebruik en de verhoging van de kwaliteit de uitgangspunten moeten zijn. Hierbij moet een evenwicht bewaard worden tussen het uitsluiten voor hergebruik van toestellen waarvan de energie-efficiëntie zeer laag is, en het verzekeren van voldoende aanvoer van recente, kwalitatieve toestellen voor hergebruik.

---

³ Minaraad en SERV, Advies inzake het Materialendecreet, Minaraad, 24 februari 2011 (nr. 2011|12), SERV, 25 februari 2011

⁴ Minaraad en SERV, Advies inzake het Materialendecreet, Minaraad, 28 januari 2010 (nr. 2010|08), SERV, 29 januari 2010

Minaraad en SERV, Advies inzake het Materialendecreet, Minaraad, 24 februari 2011 (nr. 2011|12), SERV, 25 februari 2011

Voor de handhaving van de hergebruikscriteria vragen de Raden om voldoende controle-inspanningen te doen naar alle actoren die hergebruik realiseren. Er moet vermeden worden dat handhaving van de hergebruikscriteria voor extra overlast zorgt voor de reguliere sector, en tegelijk de “clandestiene” actoren buiten schot laat.

De Raden wijzen er in dit kader op dat er ook heel veel tweedehands EEA onder particulieren onderling wordt doorverkocht. Heel vaak gebeurt dit via het internet. De Raden bevelen dan ook aan om deze hergebruikscriteria via een eenvoudige webtool ter beschikking te stellen van alle burgers en hierover actief te communiceren. De Raden bevelen ook aan om er bij de internetsites voor de verkoop van tweedehands EEA op aan te dringen om de verkopers ertoe aan te zetten de toetsing aan de hergebruikscriteria op te nemen in de beschrijving van de apparaten. Om te bekijken hoe de beheerders hun website kunnen aanpassen opdat aanbieders en/of potentiële kopers gebruik kunnen maken van de hergebruikscriteria is het aangewezen om hierover overleg te organiseren met de beheerders van de belangrijkste Vlaamse (en eventueel ook Nederlandse) websites.

- [5] **Maak een analyse van het huidige beleid inzake preventie en hergebruik van producten en materialen en bepaal een duidelijk traject om tot de implementatie van voldoende en efficiënte beleidsmaatregelen te komen.** De Raden vroegen in hun gezamenlijk advies van september 2011 dat er, in lijn met de materialenhierarchie uit het Materialendecreet, in de verdere uitvoering van het materialenbeleid meer aandacht zou worden gegeven aan het uitwerken van beleidsmaatregelen die focussen op preventie en hergebruik van producten en materialen.

In dit wijzigingsbesluit worden er, met uitzondering van de wettelijke verankering van hergebruikscriteria voor AEEA, hiervoor geen verdere wetgevende stappen gezet. De Minaraad ontving op 16 januari 2014 de adviesvraag over het ontwerp van preventieprogramma duurzaam materialenbeleid in de bouwsector 2014-2020. Voor andere sectoren ontbreekt voorlopig echter een preventieprogramma, hoewel de Europese Richtlijn 2008/98/EG van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen in artikel 19 bepaalt dat de lidstaten afvalpreventieprogramma's moeten ontwikkelen en dat ze deze overeenkomstig artikelen 1 en 4 uiterlijk op 12 december 2013 een eerste maal moesten vaststellen.

De Raden hopen dat bij de door OVAM begin 2014 geplande evaluatie van het Materialenprogramma en de door OVAM begin 2014 geplande voorstelling van het ontwerp van een Vlaamse *Roadmap* Kringlooeconomie, een analyse van het huidige beleid inzake preventie en hergebruik van producten en materialen gemaakt zal worden. Ze hopen dat er hierbij een duidelijk traject zal bepaald worden om tot de implementatie van voldoende en efficiënte beleidsmaatregelen te komen die hierop focussen.

Aansluitend hierbij vinden de Raden het ook belangrijk dat het Vlaamse Gewest in de komende maanden intensief zou meewerken aan de opmaak van de federale *roadmap* over het duurzame en efficiënte gebruik van de hulpbronnen. De Raden vragen ook dat de Vlaamse overheid actief bij de federale overheid zou blijven aandringen om op Europees niveau te pleiten voor regels inzake materiaalefficiëntie bij nieuwe productnormeringen, in uitvoering van de ecodesignrichtlijn.

Hierbij wordt er best samenwerking gezocht door OVAM met alle andere relevante Vlaamse overheidsdepartementen. Het gaat dan niet alleen om samenwerking met EWI (voor wat betreft de aspecten innovatie en economie), maar ook met LNE (voor wat betreft het aspect energie), MOW (voor wat betreft de materiaalimpact van mobiliteit), RWO (voor wat betreft de materiaalimpact van wonen en de impact van ruimtelijke ordening op materiaalconsumptie), LV (voor wat betreft de voedselproductie en – consumptie) en WSE (voor wat betreft sociale innovatie), ...

- [6] **Monitor hergebruik.** De Raden zijn er tevreden over dat bij het bepalen van de verwerkingsdoelstellingen van de ingezamelde AEEA voor hergebruik en recyclage steeds de meest ambitieuze doelstellingen werden geselecteerd uit de huidige Vlaamse doelstellingen of de toekomstige Europese doelstellingen. In de nota aan de Vlaamse Regering van 20 december 2013 staat ook dat tegen uiterlijk 14 augustus 2016 door de Europese Commissie zal worden bestudeerd of er afzonderlijke streefcijfers voor de voorbereiding voor hergebruik van AEEA nodig zijn.

Het Materialendecreet bepaalt dat hergebruik voorrang krijgt op recyclage, tenzij aangetoond wordt dat afwijking hiervan op grond van het levenscyclusdenken gerechtvaardigd is (art. 8, Materialendecreet). De huidige doelstellingen nemen echter hergebruik en recyclage samen. De Raden vragen om, zoals bepaald in het Materialendecreet, art. 8, §2, te onderzoeken of deze afwijking van de materialenhierarchie gerechtvaardigd is. De Raden vinden het alvast wenselijk om de mate van hergebruik ook apart te monitoren om na te gaan in welke mate de hergebruikscriteria tot hergebruik aanleiding geven.

1.2 Kostenefficiënter afval ophalen

- [7] **Randbemerkingen bij de voorstellen met het oog op het kostenefficiënter ophalen van afval.** Voor wat de ophaling van huishoudelijk afval

en (vergelijkbaar) bedrijfsafval aangaat vroegen de Raden eerder reeds⁵ om een kostenefficiënter systeem.

In het uitvoeringsplan "*Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen 2008-2015*" en het uitvoeringsplan "*Gescheiden Inzameling Bedrijfsafval van Kleine Ondernemingen*" (15 januari 2000) werd er al bewust voor gekozen om voor bedrijfsafval dat naar aard, samenstelling en hoeveelheid gelijkaardig is als huishoudelijk afval, aan bedrijven de keuze te laten om dit afval ofwel via een private inzamelaar ofwel via het gemeentelijk circuit te laten ophalen. De in het voorliggende wijzigingsbesluit voorgestelde uitzondering rond het verplicht contract voor de afgifte van bedrijfsafvalstoffen die vergelijkbaar zijn met huishoudelijke afvalstoffen, t.b.v. inzamelaars, handelaars of makelaars, past ook in dit kader, omdat het de administratieve lasten voor kleine bedrijven vermindert.

Ook de voorgestelde verduidelijking in artikel 26 die verzekert dat producenten die onderworpen zijn aan een collectief plan eigen inzamelsystemen kunnen opzetten kadert hierin. De Raden vragen wel dat er bij een collectief plan wordt op toegezien dat de inzamelsystemen afgestemd zijn op de te collecteren producten (bv. voor frituurolie). De Raden vinden het daarbij belangrijk dat de inzamelrecipiënten indien mogelijk onder toezicht staan. Zo wordt sluikestorten of het vermengen van afvalstoffen vermeden (bv. motorolie in inzamelrecipiënt van frituurolie).

Het introduceren van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor oude en vervallen geneesmiddelen via een collectief plan, en daarmee een minder stringent kader, en de afschaffing van de aanvaardingsplicht voor drukwerkafval zal een besparing voor deze sectoren en de overheid opleveren. De Raden vinden het positief dat de verplichting tot het gratis ter beschikking stellen van antireclamestickers en het respecteren ervan behouden blijft.

1.3 Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

[8] **Zet meer in op het instrument "uitgebreide producentenverantwoordelijkheid".** In het Materialendecreet werd "*uitgebreide producentenverantwoordelijkheid*" als een nieuw beleidsinstrument ingevoerd, met de bedoeling om het instrument van de aanvaardingsplicht te verruimen met andere maatregelen die ecodesign, preventie, hergebruik, recyclage en andere toepassingen van afvalstoffen bevorderen⁶.

---

⁵ Minaraad en SERV, advies van januari 2010 en van februari 2011 betreffende het Materialendecreet; Minaraad en SERV, advies ontwerpbesluit VLAREMA, Minaraad, 22 september 2011; SERV, 23 september 2011.

⁶ Materialendecreet, art. 21., §1., derde alinea.

Tot op heden wordt deze verruiming nog te weinig in de praktijk gebracht. De Raden vragen om in de toekomst verder en versneld in bijkomende sectoren de aanvaardingsplicht te verruimen tot een "*uitgebreide producentenverantwoordelijkheid*" die naast de klassieke aanvaardingsplicht ook stimuli voorziet op vlak van ecodesign, preventie, hergebruik, recyclage en andere nuttige toepassingen van afvalstoffen.

De Raden vragen ook om de aanvaardingsplichten snel en volledig in de praktijk om te zetten. Zo legt VLAREMA een aanvaardingsplicht voor afgedankte fotovoltaïsche zonnepanelen op die moest ingaan op 1 januari 2013. Tot op heden is hiervoor echter nog geen milieubeleidsvereenkomst gesloten met de sector.

1.4 Varia

[9] **Verankering samenwerking tussen gemeenten en kringloopwinkels positief.** De Raden vinden het positief dat de lokale samenwerking tussen de gemeenten en de kringloopcentra wordt ingebed in VLAREMA door de toevoeging van artikel 5.1.6. (Onder artikel 38). Deze verankering is logisch maar ook noodzakelijk. De samenwerking tussen gemeenten en kringloopcentra is historisch gegroeid en het is belangrijk om deze in de toekomst te bestendigen en te verstevigen. De Raden wijzen er wel op dat deze steun niet mag leiden tot een gesubsidieerde concurrentie van reguliere private bedrijven.

[10] **Voorwaarden voor het beheer van kabels en leidingen.** De Raden ondersteunen dat de kabel- en leidingbeheerder als verantwoordelijke wordt aangewezen voor het beheer en het verwijderen van buiten dienst gestelde leidingen. Het verwijderen van verlaten kabels en leidingen moet echter niet alleen vanuit milieukundig oogpunt bekeken worden, maar evenzeer vanuit het oogpunt van minder hinder en inrichting van de publieke ruimte bekeken worden.

Daarom vragen de Raden dat wanneer buiten dienst gestelde leidingen moeten verwijderd worden, dit steeds gebeurt door de beheerder van die leiding naar aanleiding van werken in de publieke ruimte, tenzij het ter plaatse laten van de kabel of leiding schade en/of verontreiniging kan bezorgen. Het kan niet de bedoeling zijn dat een weg en/of voetpad wordt heraangelegd en dat een jaar na de afwerking van dit werk opnieuw sleuven worden getrokken louter en alleen om verlaten leidingen te verwijderen. Daarom vragen de Raden om de voorgestelde verwijdertermijn van 36 maanden voor het eerste lid, 3° uit de tekst te verwijderen.

De Raden vragen ook dat de beheerders van kabels en leidingen voldoende budget voorzien om het verwijderen van de verlaten leidingen mogelijk te maken.

[11] **Evalueer regelmatig de minimale en maximale variabele afvalbelastingen.** Bijlage 5.1.4 van het VLAREMA legt een aantal minimale en maximale variabele afvalbelastingen op waar de gemeenten rekening mee moeten houden bij het aanrekenen van de kosten voor het beheer van huishoudelijk afval aan de inwoners. Bovendien stelt artikel 5.1.2 van het Vlarema dat de bijdrage van de inwoners wordt berekend op basis van de werkelijke kostprijs van de specifieke dienstverlening. De Raden vragen om deze minimale en maximale variabele afvalbelastingen regelmatig te evalueren en indien nodig aan te passen, zodat ze mee evolueren met eventuele gestegen kosten voor inzameling en verwerking.

2 Uit het voorontwerp gelichte hoofdstukken en artikelen

2.1 Aanbeveling inzake dit adviesproces

[12] Zoals in de procesbeschrijving weergegeven, hebben de Minaraad en de SERV op 16 januari 2014 een bijkomende adviesvraag ontvangen in verband met een drietal clusters aan wijzigingsvoorstellen, met de bedoeling het maatschappelijk draagvlak hiervan te toetsen.

De SERV en de Minaraad staan achter een benadering om op systematische wijze adviesraden in vroege fase te betrekken, met name waarin er nog geen volledige duidelijkheid is over de problematiek, of waarin het beleid nog in volle ontwikkelingsfase verkeert – zoals deze raden al gesteld hadden in het gezamenlijke advies van december 2013, met betrekking tot de hervorming van de adviesraden⁷. Deze systematische vroege betrokkenheid kan ook nuttig zijn in het geval van de opmaak van uitvoeringsreglementering, ten einde het draagvlak voor oplossingsrichtingen af te toetsen. Dit veronderstelt wel dat het de voorgelegde dossiers goed voorzien zijn van de nodige documentatie.

De Minaraad en de SERV vinden nu de voorgelegde kwesties echter nog geen goed voorbeeld van deze proactieve benadering, vermits deze dossiers voorgelegd werden na een eerste principiële discussie in de schoot van de regering en omwille van het feit dat men het er daar niet over eens geraakt is, en zonder veel documentatie.

---

⁷ Gezamenlijk advies adviesraden, "Hervorming strategische adviesraden", VLABEST, 10 december 2013; MORA, 13 december 2013; SERV, 16 december 2013; SARIV, 16 december 2013; SARC, 16 december 2013; SARO, 18 december 2013; VLOR, 19 december 2013; VRWI, 19 december 2013; Minaraad, 19 december 2013; SAR WGG, 19 december 2013; Vlaamse Woonraad, 19 december 2013; SALV, 20 december 2013

De bijkomende adviesvraag werd gesteld zonder bijkomende verduidelijkende documentatie aan te leveren. De Raden vragen dat alle benodigde informatie om met kennis van zaken op een adviesvraag te antwoorden samen met de adviesvraag mee aangeleverd zou worden.

2.2 Wijzigingen aan het normenkader van VLAREM II, VLAREBO en VLAREMA

- [13] **Een gemeenschappelijke basis voor de gebruikswaarden is wenselijk.** De Raden onderschrijven het principe dat, voor een uniforme aanpak en consistente regelgeving van het hergebruik in gelijkaardige toepassingen van verschillende types minerale stoffen, zeker een gemeenschappelijke basis voor de gebruikswaarden wenselijk is. De Raden verwelkomen daarom het onderzoek dat werd uitgevoerd ter onderbouwing van een gemeenschappelijk normenkader van minerale afvalstoffen en van uitgegraven bodem voor het vrij gebruik als bodem en voor het gebruik als bouwstof/bouwkundig bodemgebruik.
- [14] **Rechtszekerheid en een zo eenduidig mogelijke beoordeling.** De Raden wensen ook rechtszekerheid en een zo eenduidig mogelijke beoordeling. Dit houdt in dat tot dusver niet genormeerde parameters die een gevaar voor de gezondheid van de mens en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen inhouden (toepassing van VLAREMA art. 2.2.1. en 2.2.2.) beter in het wettelijk normenkader worden opgenomen.
- [15] **Draagvlak in vraag gesteld.** De Raden stellen vast dat er inspanningen zijn geleverd om, via klankbordgroepen, een draagvlak te creëren voor het voorstel van gemeenschappelijk normeringskader. Verschillende documenten bij de adviesvraag stellen dat dit draagvlak over de beoordeling van de milieu-impact, de risico-gebaseerde grenswaarden en een initiële haalbaarheidstoets ook aanwezig was in de verschillende fasen van het onderzoek en van het besluitvormingsproces. De Raden stellen echter eveneens vast dat verscheidene, inhoudelijk betrokken sectorfederaties niet betrokken werden bij het overleg in de klankbordgroepen. De stabiliteit van het draagvlak wordt dan ook sterk in vraag gesteld bij de verschillende partners in de Raden.
- [16] **Het voorstel is nog onvoldoende uitgerijpt.** De Raden hebben niet de gewoonte om in te gaan op concrete normstellingen, maar wel op de strategische keuzes aan de basis daarvan. De Raden vinden een gemeenschappelijk normeringskader noodzakelijk. Maar gelet op de vaststelling dat er op heden bij het middenveld onvoldoende draagvlak bestaat voor de voorstellen, vinden de Raden het voorstel onvoldoende matuur om het in het kader van het voorliggende besluit een juridische basis te bezorgen.

2.3 Invoering van een kwaliteitsgarantiesysteem voor organisch-biologische afvalstoffen

- [17] **Het sluiten van kringlopen is van het hoogste belang.** Voor de Raden blijft het sluiten van kringlopen voor organisch-biologische afvalstoffen van het hoogste belang. Om het sluiten van kringlopen in stand te houden of te realiseren, moet de kwaliteit van de eindproducten gegarandeerd worden en kan enkel een stelselmatige verbetering van de kwaliteit beoogd wordt. In die zin is het belangrijk dat het vertrouwen dat in Vlaanderen gedurende het laatste decennium is opgebouwd rond de kwaliteit van compost en digestaat minstens behouden blijft. Enkel als Vlaanderen aan de Europese top blijft met de kwaliteit van zijn eindproducten, is afzet in eigen regio of elders verzekerd.
- [18] **Het huidige systeem functioneert goed.** De Raden stellen vast dat de kwaliteit van gekeurde en gelabelde (VLACO-label) eindproducten het vertrouwen van de afnemers wekt. Daarom willen de Raden het systeem als dusdanig niet in vraag stellen, maar ondersteunen ze de voorliggende aanpassing en verdere uitwerking van het systeem. Daarbij moeten garanties ingebouwd worden voor het behoud of zelfs de verbetering van de kwaliteit van en het vertrouwen in de eindproducten van de verwerking van organisch-biologische afvalstoffen.
- [19] **Een kwaliteitsgarantiesysteem tegen aanvaardbare kost.** De Raden wijzen erop dat dit kwaliteitsgarantiesysteem, bestaande uit een 3-ledige structuur, nl. een kwaliteitsorganisatie, de certificeringsinstellingen en een certificeringscommissie, onvermijdelijk een zekere kost met zich meebrengt. De Raden vragen dat het kostensysteem zo goed mogelijk bewaakt wordt met garanties voor de geleverde meerwaarde van het kwaliteitslabel voor de gebruiker. De kost dient gedragen te worden door de gebruikers van het systeem. Om verwarring en discussie over de tussenkomst van de verschillende actoren in de kosten van het systeem te vermijden vragen de Raden voor een transparante en duidelijke communicatie over de aard en verantwoording van de kosten die noodzakelijk zijn voor een goede werking van het systeem, zoals vastgelegd in VLAREMA.
- [20] **Een kwaliteitsorganisatie is nodig.** Aangezien een kwaliteitsgarantiesysteem beheerd moet worden door een kwaliteitsorganisatie benadrukken de Raden de nood aan deze instantie. Om de kwaliteit van het product en de erkenning daarvan door de afnemers te blijven garanderen, aanvaarden de Raden dat VLACO vzw deze taak verder zet. Een belangrijk aspect daarbij is dat de taken die inherent zijn aan deze opdracht vergoed blijven / worden door alle inrichtingen voor de biologische verwerking van organisch-biologische afvalstoffen met het oog op de productie van bodemverbeterende middelen en/of meststoffen.

Een ander belangrijk element is de rapportering door de certificeringsinstellingen aan de kwaliteitsorganisatie (cf. het gewijzigde art. 2.3.1.3. §6., 3°). Deze rapportering moet ook een "*bottom-up*"-kennisdoorstroming garanderen.

- [21] **Meerdere certificeringsinstellingen hebben voordelen.** Het is wenselijk om meerdere certificeringsinstellingen te hebben. Dit zorgt voor concurrentie en maakt dat de organisaties scherp blijven in hun werking. Dit zien de Raden ook bij andere stromen (Grondbank-Grondwijzer voor grond en COPRO-QUAREA voor puin).
- [22] **Mogelijke "rechter en partij"-situatie voorkomen.** De Raden benadrukken dat een "rechter en partij"-situatie binnen VLACO als kwaliteitsorganisatie en als certificeringsinstelling voorkomen moet worden. Het is één van de taken van de certificeringscommissie om hierop toe te zien.
- [23] De Raden vragen om het voorstel nog grondig te screenen op het correcte gebruik van de termen "certificaat" of "attest" en om de relatie tussen "kwaliteitsgarantiesysteem Meststoffen-Bodemverbeterende Middelen" en "Algemeen Reglement van de Certificering" te duiden, hetzij in het VLAREMA, hetzij in de begeleidende documenten.

2.4 Invoering en werking van een sloopbeheerorganisatie

- [24] Het voorstel voor een nieuw traceerbaarheidssysteem voor de tracering van de apart ingezamelde bouw- en sloopmaterialen impliceert dat puin met een sloopattest kan onderworpen worden aan de minder uitgebreide procedure voor keuring van gerecycleerde granulaten. Een sloopbeheerorganisatie kan een sloopattest afleveren per soort materiaal dat afzonderlijk wordt ingezameld op de bouw- en sloopwerf. Het attest bepaalt de herkomst van het materiaal en geeft een indicatie van de kwaliteit van het aangeleverde bouw- en sloopmateriaal. Het attest wordt afgeleverd na het doorlopen van een traceerbaarheidssysteem. Dat systeem vereist: scheiding bij de bron, aparte inzameling en tracering vanaf de bouw- en sloopwerf tot aan de gecontroleerde verwerking. Het systeem wordt opgenomen in een standaardprocedure. Deze standaardprocedure legt ook de voorwaarden vast voor het traceerbaarheidssysteem waaraan een erkende sloopbeheerorganisatie moet voldoen.

Het systeem is niet verplicht, maar de verwerking voor bouw- en sloopafval dat geen sloopattest heeft, zal wel duurder zijn.

- [25] De Raden stellen vast dat het TRACIMAT systeem nog enige afstemming behoeft op het eenheidsreglement voor puingranulaten. Dit kan evenwel zonder de implementatie van het TRACIMAT systeem te vertragen.

[26] Volgens de Raden sluit het voorstel voor het invoeren van en de regels voor de werking van een sloopbeheerorganisatie aan bij paragraaf [5] van dit advies en is het ook in overeenstemming met het Preventieprogramma voor de bouwsector⁸. Daarom sluiten de Raden zich principieel aan bij het voorgelegde voorstel.

---

⁸ OVAM, Preventieprogramma duurzaam materialenbeheer in de bouwsector 2014-2020, 2013, p.53/107.

Dit preventieprogramma werd op 14 januari 2014 door Vlaams Minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, Joke Schauvliege, aan de Raden voor advies voorgelegd.

Referentielijst

Broos Kris en Quaghebeur Mieke, VITO, Synthesenota, Afleiding ontwerp-normen voor het gebruik van secundaire grondstoffen als meststof of als bodemverbeterend middel, mei 2011

Broos Kris, Joris Ingeborg en Quaghebeur Mieke, VITO, Eindrapport, Overzichtsrapport Gemeenschappelijk Normenkader 2007-2011, Studie uitgevoerd in opdracht van OAM, december 2011

Debaene Luc, VLAREMA 4 argumentatie normenkader, bijkomende info bij nota aan leden Vlaamse Regering cf. IKW 11 december 2013

Debaene Luc, afdeling afval-en materialenbeheer OVAM, Toelichting bij VLAREMA 4Bis omtrent het Gemeenschappelijk normeringskader, 31 januari 2014

Gezamenlijk advies adviesraden, "Hervorming strategische adviesraden", VLABEST, 10 december 2013; MORA, 13 december 2013; SERV, 16 december 2013; SARIV, 16 december 2013; SARC, 16 december 2013; SARO, 18 december 2013; VLOR, 19 december 2013; VRWI, 19 december 2013; Minaraad, 19 december 2013; SAR WGG, 19 december 2013; Vlaamse Woonraad, 19 december 2013; SALV, 20 december 2013

Minaraad en SERV, Advies inzake het Materialendecreet, Minaraad, 28 januari 2010 (nr. 2010|08), SERV, 29 januari 2010

Minaraad en SERV, Advies inzake het Materialendecreet, Minaraad, 24 februari 2011 (nr. 2011|12), SERV, 25 februari 2011

Minaraad en SERV, advies ontwerpbesluit VLAREMA, Minaraad, 22 september 2011; SERV, 23 september 2011

OVAM, Preventieprogramma duurzaam materialenbeheer in de bouwsector 2014-2020, 2013, p.53/107

VITO, Beleidsdocument: Naar een gemeenschappelijk normenkader voor grondstoffen en voor uitgegraven bodem

VITO, Beleidsdocument: Naar risicogebaseerde ontwerp-normen voor het gebruik van secundaire grondstoffen als meststof of als bodemverbeterend middel